

ประเพณีลอยกระทงในแต่ละภาค

ลักษณะการจัดงานลอยกระทงของแต่ละจังหวัด และแต่ละภาคจะมีเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันคือ

- **วันลอยกระทง ภาคเหนือ (ตอนบน)** จะเรียกประเพณีลอยกระทงว่า **"ยี่เป็ง"** อันหมายถึง การทำบุญในวันเพ็ญเดือนยี่ (เดือนยี่ถ้านับตามล้านนาจะตรงกับเดือนสิบสองในแบบไทย) โดยชาวเหนือจะ นิยมประดิษฐ์โคมลอย หรือที่เรียกว่า "ว่าฮม" หรือ "ว่าคว้น" โดยการใช้ผ้าบาง ๆ แล้วสูมควันข้างใต้ให้โคม ลอยขึ้นไปในอากาศ เพื่อเป็นการบูชาพระอุปคุต ซึ่งเชื่อกันว่าท่านบำเพ็ญบริกรรมคาถาอยู่ในท้องทะเลลึก หรือสะดือทะเล ตรงกับคติของชาวพม่า

- **วันลอยกระทง จังหวัดตาก** จะประดิษฐ์กระทงขนาดเล็ก แล้วปล่อยลอยไปพร้อม ๆ กัน เพื่อให้เรียงรายเป็นสาย เรียกว่า **"กระทงสาย"**

- **วันลอยกระทง จังหวัดสุโขทัย** เป็นอีกหนึ่งจังหวัดที่มีชื่อเสียงในเรื่องประเพณีลอยกระทง ด้วยความเป็นจังหวัดต้นกำเนิดของประเพณีนี้ โดยการจัดงาน ลอยกระทงเผาเทียนเล่นไฟ ที่จังหวัดสุโขทัยถูก พ้นฟูกลับมาอีกครั้งหนึ่งในปี พ.ศ. 2520 ซึ่งจำลองบรรยากาศงานมาจากการงานลอยกระทงสมัยกรุงสุโขทัย และ หลังจากนั้นก็มีการจัดงานลอยกระทงเผาเทียนเล่นไฟขึ้นที่จังหวัดสุโขทัยทุก ๆ ปี มีทั้งการจัดขบวนแห่โคมชัก โคมแขวน การเล่นพลุดะไล และไฟพะเนียง

- **วันลอยกระทง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** งานลอยกระทงจะเรียกว่า เทศกาลไหลเรือไฟ โดยจัดเป็นประเพณียิ่งใหญ่ทุกปีในจังหวัดนครพนม มีการนำหอยกกล้วย หรือวัสดุต่าง ๆ มาตกแต่งเรือ และ ประดับไฟอย่างสวยงาม และตอนกลางคืนจะมีการจุดไฟปล่อยกระทงให้ไหลไปตามลำน้ำโขง

- **วันลอยกระทง กรุงเทพมหานคร** มีการจัดงานลอยกระทงหลายแห่ง แต่ที่เป็นไฮไลท์อยู่ที่ **"งานภูเขาทอง"** ที่จะเนรมิตงานวัดเพื่อเฉลิมฉลองประเพณีลอยกระทง ส่วนใหญ่จัดอยู่ราว 7-10 วัน ตั้งแต่ ก่อนวันลอยกระทง จนถึงหลังวันลอยกระทง

- **วันลอยกระทง ภาคใต้** มีการจัดงานลอยกระทงในหลาย ๆ จังหวัด เช่น อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มีงานยิ่งใหญ่ทุกปี

ลักษณะของกระทงที่ใช้ลอย

1. กระทงใบตอง ปักด้วยเทียน เป็นการบูชาพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยแสงสว่าง
2. กระทงโฟม ต่อมาเมื่อโฟมก็เลือกใช้โฟม
3. กระทงสาย ทำจากกะลามะพร้าว ที่ขัดให้สะอาดและหอมเทียนพรรษาใส่ลงไปในกะลาจุดเทียนแล้วลอยลงแม่น้ำ ไหลตามกันเป็นสายตามร่องแม่น้ำปิง ซึ่งมีสันทรายอยู่ใต้น้ำ จึงเรียกกระทงสาย ซึ่งประเพณีของจังหวัดตาก

ที่มา : Facebook Page Asia Research Lab by KAO

คำถามที่ 1 แบบเลือกตอบ (อย่างน้อย 1 คำถาม)

จังหวัดใดที่มีประเพณีลอยกระทงแบบ "กระทงสาย"

1. สุโขทัย
2. นครพนม
3. ตาก
4. หาดใหญ่คำตอบ

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : 3.ตาก

กระบวนการอ่าน: การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์: สาธารณะ

แหล่งที่มา: แหล่งข้อมูลเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: ถ้อยความต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บรรยาย

ลักษณะข้อสอบ: แบบเลือกตอบ

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ม. 1/2: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ 2 แบบเลือกตอบเชิงซ้อน (อย่างน้อย 1 คำถาม)

คำถาม ให้นักเรียนพิจารณาพฤติกรรมของบุคคลในตารางข้างล่าง ว่าช่วยลดปริมาณขยะย่อยสลายซ้ำหรือไม่

ใส่เครื่องหมาย ✓ เมื่อตอบ ถูก

ใส่เครื่องหมาย x เมื่อตอบ ไม่ถูก

ข้อ	ข้อความ	ถูก	ไม่ถูก
1	๑. ประเพณีลอยกระทงในภาคเหนือ (ตอนบน) เรียกว่า "ยี่เป็ง" และทำการบูชาพระอุปคุตที่ท้องทะเลลึก		
2	จังหวัดสุโขทัยเป็นจังหวัดที่มีประเพณีลอยกระทงอย่างยิ่งใหญ่และจัดงานทุกปี		
3	จังหวัดนครพนมจัดงานลอยกระทงที่เรียกว่า "กระทงสาย"		
4	กระทงที่ทำจากกะลามะพร้าวจะใช้ในงานลอยกระทงที่จังหวัดนครพนม		

เฉลยคำตอบ ถูก ข้อ ๒, ๕ ผิด ข้อ ๓, ๔

กระบวนการอ่าน: การสะท้อนและการประเมิน

สถานการณ์: สาธารณะ

แหล่งที่มา: แหล่งข้อมูลเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: ถ้อยความต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บรรยาย

ลักษณะข้อสอบ: แบบเลือกตอบเชิงซ้อน

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท1.1, ม.1/3: ระบุเหตุและผลและข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ 3 แบบเติมคำตอบแบบปิด (อย่างน้อย 1 คำถาม)

คำถาม กระบวนการที่ใช้ในการบูชาพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยแสงสว่างคือกระบวนการประเภท

คำตอบ

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : กระบวนการบวช

กระบวนการอ่าน: การเข้าถึงและค้นสาระ

สถานการณ์: สาธารณะ

แหล่งที่มา: แหล่งข้อมูลเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: ถ้อยความต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: การบรรยาย

ลักษณะข้อสอบ: เติมคำตอบแบบปิด

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ม. 1/2: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ 4 แบบเติมคำตอบแบบเปิด (อย่างน้อย 1 คำถาม)

คำถาม การจัดงานลอยกระทงที่จังหวัดนครพนมมีลักษณะอย่างไร

คำตอบ

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : การจัดงานลอยกระทงที่จังหวัดนครพนมมีลักษณะเป็น เทศกาลไหลเรือไฟ โดยนำ หยวกกล้วย หรือวัสดุต่าง ๆ มาตกแต่งเรือและประดับไฟ จากนั้นปล่อยกระทงให้ไหลไปตามลำน้ำโขง

กระบวนการอ่าน: การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์: สาธารณะ

แหล่งที่มา: แหล่งข้อมูลเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: ถ้อยความต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: การบรรยาย

ลักษณะข้อสอบ: เติมคำตอบแบบเปิด

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท1.1, ม.1/3: ระบุเหตุและผลและข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ 5 แบบเติมคำตอบแบบอิสระ (อย่างน้อย 1 คำถาม)

การจัดงานลอยกระทงที่กรุงเทพมหานครที่เรียกว่า "งานภูเขาทอง" มีความสำคัญอย่างไรในประเพณีลอยกระทงเรียกว่าอะไร

คำตอบ

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : การจัดงานลอยกระทงที่กรุงเทพมหานครที่เรียกว่า "งานภูเขาทอง" มีความสำคัญเนื่องจากการจัดงานที่เน้นการจัดที่วัดภูเขาทอง ซึ่งเป็นสถานที่สำคัญในกรุงเทพฯ โดยงานนี้จัดขึ้นเพื่อเฉลิมฉลองประเพณีลอยกระทงและเป็นการอนุรักษ์ประเพณีไทยให้คงอยู่ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัดขบวนแห่โคมและการจุดไฟ โดยมักจัดขึ้นประมาณ 7-10 วัน

กระบวนการอ่าน: **การสะท้อนและประเมิน**

สถานการณ์: **สาธารณะ**

แหล่งที่มา: **แหล่งข้อมูลเดียว**

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: **ถ้อยความต่อเนื่อง**

ประเภทของเนื้อเรื่อง: **การบรรยาย**

ลักษณะข้อสอบ: **สร้างคำตอบแบบอิสระ**

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: **ท1.1, ม.1/3: ระบุเหตุและผลและข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน**